
**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1997-1998 (*)

19 DECEMBER 1997

WETSONTWERP

tot aanvulling van het Gerechtelijk Wetboek
betreffende de benoeming van toegevoegde
rechters

ONTWERP
GEAMENDEERD DOOR DE SENAAT (1)

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in
artikel 77 van de Grondwet.

---

(1) *Zie:*

Stukken van de Kamer van volksvertegenwoordigers:

- 1053 - 96/97:

- Nr. 1: Wetsontwerp.
- Nrs. 2 en 3: Amendementen.
- Nr. 4: Verslag.
- Nr. 5: Tekst aangenomen door de Commissie.

Handelingen van de Kamer:

8 en 10 juli 1997.

Stukken van de Senaat:

1-705 - 1996/1997:

- Nr. 1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers.
- Nr. 2: Amendementen.

1-705 - 1997/1998:

- Nr. 3: Amendementen.
- Nr. 4: Verslag.
- Nr. 5: Tekst aangenomen door de Commissie.
- Nr. 6: Amendement.

Handelingen van de Senaat:

18 december 1997.

(*) Vierde zitting van de 49e zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1997-1998 (*)

19 DÉCEMBRE 1997

PROJET DE LOI

complétant le Code judiciaire en ce qui
concerne la nomination de juges de complé-
ment

PROJET
AMENDE PAR LE SENAT (1)

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77
de la Constitution.

---

(1) *Voir:*

Documents de la Chambre des représentants:

- 1053 - 96/97:

- N° 1: Projet de loi.
- N°s 2 et 3: Amendements.
- N° 4: Rapport.
- N° 5: Texte adopté par la Commission.

Annales de la Chambre:

8 et 10 juillet 1997.

Documents du Sénat:

1-705 - 1996/1997:

- N° 1: Projet transmis par la Chambre des représentants.

N° 2: Amendements.

1-705 - 1997/1998:

- N° 3: Amendements.
- N° 4: Rapport.
- N° 5: Texte adopté par la Commission.
- N° 6: Amendement.

Annales du Sénat:

18 décembre 1997.

(*) Quatrième session de la 49e législature.

Art. 2

Artikel 64, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt vervangen door het volgende lid:

«Plaatsvervangende rechters kunnen worden benoemd in een of meer vrederechten en in een of meer politierechtbanken.»

Art. 3

Artikel 69, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, ingevoegd bij de wet van 11 juli 1994, wordt vervangen door de volgende bepaling:

«De Koning kan een vrederechter bovendien benoemen in de hoedanigheid van toegevoegd rechter bij de politierechtbank en eveneens als toegevoegd vrederechter bij een vrederecht in een ander kanton.»

Art. 4

In hoofdstuk II van titel I van het eerste boek van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling *Vibis* ingevoegd met als opschrift «Afdeling *Vibis*. Toegevoegde rechters» en bevattende een artikel *86bis*, luidend als volgt:

«Art. *86bis*. — De Koning kan toegevoegde rechters benoemen per rechtsgebied van het hof van beroep of van het arbeidshof. Hun aantal per rechtsgebied kan niet meer bedragen dan een tiende van het totaal aantal magistraten van de zetel van de rechtbanken van eerste aanleg, de rechtbanken van koophandel en de arbeidsrechtbanken gelegen binnen dit rechtsgebied, zoals vastgesteld door de wet bedoeld in artikel 186, vierde lid.

De toegevoegde rechters worden door de Koning aangewezen om hun ambt volgens de behoeften van de dienst tijdelijk uit te oefenen, hetzij bij een of meer rechtbanken van eerste aanleg, hetzij bij een of meer rechtbanken van koophandel, hetzij bij een of meer arbeidsrechtbanken gelegen binnen dit rechtsgebied. Behoudens verlenging eindigt de opdracht wanneer de termijn waarvoor zij zijn aangewezen is verstreken; voor zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, blijft de opdracht evenwel geldig tot aan het vonnis.

Als behoeften van de dienst die de aanwijzing voor een bepaalde tijd van een toegevoegd rechter rechtvaardigen, wordt beschouwd de omstandigheid dat een rechter verhinderd is om zitting te nemen.

Voor het overige moeten de behoeften van de dienst blijken uit een globale evaluatie van de werking van de betrokken rechtbanken, de beschrijving van de uitzonderlijke omstandigheden die de toevoe-

Art. 2

L'alinéa 1er de l'article 64 du Code judiciaire est remplacé par l'alinéa suivant:

«Des juges suppléants peuvent être nommés au siège d'une ou plusieurs justices de paix et d'un ou plusieurs tribunaux de police.»

Art. 3

L'article 69, alinéa 2, du Code judiciaire, inséré par la loi du 11 juillet 1994, est remplacé par la disposition suivante:

«Un juge de paix peut en outre être nommé par le Roi en qualité de juge de police de complément et également comme juge de paix de complément dans la justice de paix d'un autre canton.»

Art. 4

Au chapitre II du titre Ier du livre premier du même Code, il est inséré une section *Vibis*, intitulée «Section *Vibis*. Juges de complément» et contenant un article *86bis* rédigé comme suit:

«Art. *86bis*. — Le Roi peut nommer des juges de complément par ressort de la cour d'appel ou de la cour du travail. Leur nombre par ressort ne peut excéder un dixième du nombre total de magistrats du siège des tribunaux de première instance, des tribunaux de commerce et des tribunaux du travail situés dans ce ressort, tel que fixé par la loi visée à l'article 186, alinéa 4.

Les juges de complément sont désignés par le Roi pour exercer temporairement leur fonction selon les nécessités du service, soit auprès d'un ou de plusieurs tribunaux de première instance, soit auprès d'un ou de plusieurs tribunaux de commerce, soit auprès d'un ou de plusieurs tribunaux du travail situés dans ce ressort. Leur mission prend fin à l'expiration du terme pour lequel ils ont été désignés, sauf prorogation; pour les affaires à propos desquelles les débats sont en cours ou qui sont en délibéré, leur mission se poursuit toutefois jusqu'au prononcé du jugement.

Les nécessités du service justifient la désignation d'un juge de complément si la fonction est exercée pour pourvoir temporairement au remplacement d'un juge qui est empêché de siéger.

Pour le surplus, les nécessités du service doivent ressortir d'une évaluation globale du fonctionnement des tribunaux concernés ainsi que de la description des circonstances exceptionnelles justifiant l'adjonc-

ging van een rechter rechtvaardigen en de concrete taken die de toegevoegde rechter zal waarnemen om aan de uitzonderlijke omstandigheden het hoofd te bieden.

De Koning kan met betrekking tot deze evaluatie en deze beschrijving een beroep doen op de bijstand van een deskundige die niet tot de rechterlijke orde behoort.

In voorkomend geval kan deze deskundige zijn medewerking verlenen aan de gerechtelijke overheid die haar advies moet uitbrengen.

De Koning wint over de behoeften van de dienst vooraf het gemotiveerd advies in van de eerste voorzitter van het hof van beroep, in voorkomend geval van de eerste voorzitter van het arbeidshof, van de procureur-generaal en, naar gelang van het geval, van de voorzitter van de rechtbank van eerste aanleg, van de voorzitter van de rechtbank van koophandel of van de voorzitter van de arbeidsrechtbank, van de procureur des Konings of van de arbeidsauditeur.

De toegevoegde rechters worden slechts dan rechter titularis in de rechtbank van eerste aanleg, de rechtbank van koophandel of de arbeidsrechtbank, wanneer zij tot die nieuwe ambten worden benoemd.

De toegevoegde rechters zijn onderworpen aan de bepalingen van de afdelingen III tot en met VIII van dit hoofdstuk. »

Art. 5

In artikel 98 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° Tussen het eerste lid en het tweede lid wordt een nieuw lid ingevoegd, luidend als volgt:

«De eerste voorzitter kan eveneens, wanneer de behoeften van de dienst dit rechtvaardigen, bij beschikking, met eerbiediging van de taalwet in gerechtszaken, een rechter uit het rechtsgebied van het hof van beroep met diens toestemming aanwijzen om zijn ambt bijkomend en voor een bepaalde termijn waar te nemen in een andere rechtbank van eerste aanleg of een andere rechtbank van koophandel gelegen binnen dit rechtsgebied.

Dezelfde bevoegdheden worden door de eerste voorzitter uitgeoefend ten aanzien van de toegevoegde rechters die door de Koning aangewezen zijn om hun ambt uit te oefenen bij alle rechtbanken van eerste aanleg of van koophandel van het rechtsgebied van een hof van beroep. »

2° In het vierde lid, dat het vijfde lid wordt, wordt de eerste volzin aangevuld met de woorden «of de termijn bedoeld in het tweede lid is verstreken».

tion d'un juge et des missions concrètes que le juge de complément sera appelé à assumer afin de faire face auxdites circonstances exceptionnelles.

Le Roi peut, en ce qui concerne cette évaluation et cette description, faire appel à l'assistance d'un expert qui n'appartient pas à l'ordre judiciaire.

Le cas échéant, cet expert peut apporter son concours aux autorités judiciaires qui sont appelées à donner leur avis.

Le Roi prend préalablement, sur les nécessités du service, les avis motivés du premier président de la cour d'appel, le cas échéant du premier président de la cour du travail, du procureur général et, selon le cas, du président du tribunal de première instance, du président du tribunal de commerce ou du président du tribunal du travail, du procureur du Roi ou de l'auditeur du travail.

Les juges de complément ne deviennent juges titulaires au tribunal de première instance, au tribunal de commerce ou au tribunal du travail que s'ils sont l'objet d'une nomination à ces nouvelles fonctions.

Les juges de complément sont soumis aux dispositions des sections III à VIII du présent chapitre. »

Art. 5

A l'article 98 du même Code, sont apportées les modifications suivantes:

1° Entre le premier et le deuxième alinéa, il est inséré un alinéa nouveau, rédigé comme suit:

«Le premier président peut également, lorsque les nécessités du service le justifient, charger par ordonnance, dans le respect de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire, un juge du ressort de la cour d'appel, avec son accord, d'exercer ses fonctions, à titre complémentaire et pour un délai déterminé, dans un autre tribunal de première instance ou un autre tribunal de commerce situé dans ce ressort.

Les mêmes pouvoirs sont exercés par le premier président vis-à-vis des juges de complément désignés par le Roi pour exercer leurs fonctions auprès de tous les tribunaux de première instance ou de commerce d'un ressort de cour d'appel. »

2° Au quatrième alinéa, qui devient le cinquième, le premier membre de phrase est complété par les mots «ou à l'expiration du délai visé au deuxième alinéa».

Art. 6

In hoofdstuk III van titel I van het eerste boek van het tweede deel van hetzelfde Wetboek wordt een afdeling V ingevoegd met als opschrift «Afdeling V. Opgavten van raadsheren van het ene hof tot het andere» en bevattende een artikel 113*bis*, dat luidt als volgt:

«Art. 113*bis*. — Wanneer de behoeften van de dienst het rechtvaardigen, kan de Koning, hetzij op verzoek van een eerste voorzitter van een hof van beroep, hetzij op vordering van de procureur-generaal, met eerbiediging van de taalwet in gerechtszaken, een raadsheer bij het hof van beroep met diens toestemming aanwijzen om zijn ambt voor een bepaalde termijn waar te nemen in een hof van beroep van een ander rechtsgebied, na vooraf het advies te hebben ingewonnen van, naar gelang van het geval, de betrokken eerste voorzitters en de procureurs-generaal.

Dezelfde bevoegdheid wordt op overeenkomstige wijze uitgeoefend door de Koning met betrekking tot de arbeidshoven.

Behoudens verlenging eindigt de opdracht wanneer die termijn is verstreken; voor zaken waarover de debatten aan de gang zijn of die in beraad zijn, blijft de opdracht evenwel geldig tot aan het arrest.»

Art. 7

In artikel 156*bis* van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de rechtbanken van koophandel» vervangen door de woorden «de rechtbanken van koophandel, de vredegerichten en de politierechtbanken».

Art. 8

In artikel 191, § 1, van hetzelfde Wetboek, gewijzigd bij de wet van 18 juli 1991 en de wet van 1 december 1994, worden de woorden «of tot toegevoegd rechter» ingevoegd tussen de woorden «rechtbank van koophandel» en de woorden «te worden».

Art. 9

In artikel 191*bis* van hetzelfde Wetboek, ingevoegd bij de wet van 1 december 1994 betreffende de opleiding en werving van magistraten, worden tussen de woorden «rechter» en «als» de woorden «of toegevoegd rechter» ingevoegd.

Art. 10

In artikel 259*ter*, § 3, eerste lid, van hetzelfde Wetboek worden volgende wijzigingen aangebracht:

1° in 3° en 4° worden de woorden «, hetzij van het arrondissement waar de zetel van het hof van beroep is gelegen wanneer het comité een advies moet uit-

Art. 6

Dans le chapitre III du titre premier du livre premier de la deuxième partie du même Code, est insérée une section V intitulée «Section V. Des désignations de conseillers d'une Cour à une autre» et comportant l'article 113*bis* suivant:

«Art. 113*bis*. — Lorsque les nécessités du service le justifient, le Roi peut désigner, à la demande d'un premier président d'une cour d'appel, ou sur réquisition du procureur général, dans le respect de la loi sur l'emploi des langues en matière judiciaire, un conseiller à une cour d'appel pour exercer pendant une période déterminée, avec son accord, ses fonctions auprès d'une cour d'appel d'un autre ressort, après avoir pris préalablement l'avis, selon le cas, des premiers présidents et des procureurs généraux concernés.

Les mêmes pouvoirs sont exercés par analogie par le Roi en ce qui concerne les cours du travail.

Sauf prolongation, la désignation prend fin à l'expiration du délai; toutefois pour les affaires en cours de débat ou en délibéré, la désignation produira ses effets jusqu'à l'arrêt.»

Art. 7

A l'article 156*bis* du même Code, les mots «et des tribunaux de commerce» sont remplacés par les mots «, des tribunaux de commerce, des justices de paix et des tribunaux de police».

Art. 8

A l'article 191, § 1er, du même Code, modifié par la loi du 18 juillet 1991 et par la loi du 1er décembre 1994, les mots «ou juge de complément» sont insérés entre le mot «juge» et les mots «au tribunal».

Art. 9

A l'article 191*bis* du même Code, inséré par la loi du 1er décembre 1994 relative à la formation et au recrutement des magistrats, les mots «ou juge de complément» sont insérés entre le mot «juge» et le mot «conformément».

Art. 10

A l'article 259*ter*, § 3, alinéa 1er, du même Code sont apportées les modifications suivantes:

1° aux 3° et 4°, les mots «soit de l'arrondissement dans lequel est situé le siège de la cour d'appel lorsque le comité doit rendre un avis pour une nomination à la

brengen voor een benoeming tot toegevoegd rechter of toegevoegd substituut per rechtsgebied » ingevoegd tussen de woorden « § 1 » en « hetzij »;

2° in 6° wordt tussen het eerste en het tweede streepje een streepje ingevoegd, luidend als volgt:

« — hetzij de stafhouder en drie advocaten van het arrondissement waar de zetel van het hof van beroep is gelegen wanneer het comité een advies moet uitbrengen voor een benoeming tot toegevoegd rechter per rechtsgebied; ».

Art. 11

In artikel 288, tweede en derde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden « voorzitters, onderzitters, rechters » vervangen door de woorden « voorzitters, ondervoorzitters, rechters, toegevoegde rechters ».

Art. 12

In artikel 291 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « rechters, rechters in sociale zaken » vervangen door de woorden « rechters, toegevoegde rechters, rechters in sociale zaken ».

Art. 13

In artikel 301 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « rechters, plaatsvervangende rechters » vervangen door de woorden « rechters, toegevoegde rechters, plaatsvervangende rechters ».

Art. 14

In artikel 304 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « de rechter, de ambtenaar van het openbaar ministerie » vervangen door de woorden « de rechter, de toegevoegde rechter, de plaatsvervangende rechter, de ambtenaar van het openbaar ministerie ».

Art. 15

In artikel 305 van hetzelfde Wetboek wordt het derde lid vervangen door de volgende bepaling:

« De toegevoegde rechters bedoeld in artikel 86bis, de toegevoegde substituut-procureurs des Konings en de toegevoegde substituut-arbeidsauditeurs moeten verblijven in het rechtsgebied waar het hof gevestigd is. »

Art. 16

In artikel 312 van hetzelfde Wetboek worden de woorden « de rechters, naar orde van hun benoeming » vervangen door de woorden « de rechters en, in voorkomend geval, de toegevoegde rechters, in de volgorde van hun benoeming ».

fonction de juge de complément ou de substitut de complément par ressort, » sont insérés entre les mots « conformément au § 1er, » et le mot « soit »;

2° au 6°, entre le premier et le deuxième tiret, il est inséré un tiret, libellé comme suit:

« — soit, du bâtonnier et de trois avocats, provenant de l'arrondissement dans lequel est situé le siège de la cour d'appel, lorsque le comité doit rendre un avis pour une nomination à la fonction de juge de complément par ressort; ».

Art. 11

A l'article 288, alinéas 2 et 3, du même Code, les mots « présidents, vice-présidents, juges, » sont remplacés par les mots « présidents, vice-présidents, juges, juges de complément ».

Art. 12

A l'article 291 du même Code, les mots « juges, juges sociaux » sont remplacés par les mots « juges, juges de complément, juges sociaux ».

Art. 13

A l'article 301 du même Code, les mots « juges, juges suppléants, » sont remplacés par les mots « juges, juges de complément, juges suppléants, ».

Art. 14

A l'article 304 du même Code, les mots « le juge, le magistrat du ministère public » sont remplacés par les mots « le juge, le juge de complément, le juge suppléant, le magistrat du ministère public ».

Art. 15

A l'article 305 du même Code, l'alinéa 3 est remplacé par la disposition suivante:

« Les juges de complément visés à l'article 86bis et les substituts de complément du procureur du Roi et de l'auditeur du travail sont tenus de résider dans le ressort où la cour est établie. »

Art. 16

A l'article 312 du même Code, les mots « les juges, dans l'ordre de leur nomination » sont remplacés par les mots « les juges et, s'il échet, les juges de complément, dans l'ordre de leur nomination ».

Art. 17

In artikel 314, vierde lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «de ondervoorzitters» vervangen door de woorden «de ondervoorzitters, de toegevoegde rechters» en de woorden «en de rechters» vervangen door de woorden «de rechters en de toegevoegde rechters».

Art. 18

In artikel 322 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid, worden de woorden «rechter door een plaatsvervangend rechter» vervangen door de woorden «rechter, door een toegevoegd rechter of door een plaatsvervangend rechter»;

2° in het tweede lid, worden de woorden «de rechter die hij aanwijst of een plaatsvervangend rechter» vervangen door de woorden «de rechter die hij aanwijst, door een toegevoegd rechter of een plaatsvervangend rechter»;

3° in het derde lid, worden de woorden «een rechter, een plaatsvervangend rechter» vervangen door de woorden «een rechter, een toegevoegd rechter of een plaatsvervangend rechter».

Art. 19

In artikel 331, tweede lid, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de toegevoegde rechters» tussen de woorden «rechters» en «de rechtbanken van eerste aanleg» en de woorden «rechters» en «in de arbeidsrechtbanken» ingevoegd.

Art. 20

In artikel 355 van hetzelfde Wetboek worden de woorden «Rechter en substituut» vervangen door de woorden «Rechter, toegevoegd rechter, substituut en toegevoegde substituut».

Art. 21

In artikel 357, § 2, van hetzelfde Wetboek worden de woorden «en de toegevoegde rechters» tussen de woorden «rechters» en «in een rechtbank van eerste aanleg» ingevoegd.

Art. 22

In artikel 363 van hetzelfde Wetboek na het eerste lid een nieuw lid invoegen, luidend als volgt:

«Voor de toepassing van het eerste lid worden de toegevoegde rechters bedoeld in artikel 86*bis*, de toegevoegde substituten van de procureur des

Art. 17

A l'article 314, alinéa 4, du même Code, les mots «les vice-présidents» sont remplacés par les mots «les vice-présidents, les juges de complément» et les mots «et juges» sont remplacés par les mots «les juges et les juges de complément».

Art. 18

A l'article 322 du même Code, sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, les mots «juge ou par un juge suppléant» sont remplacés par les mots «juge, par un juge de complément ou par un juge suppléant»;

2° à l'alinéa 2, les mots «le juge qu'il désigne ou par un juge suppléant» sont remplacés par les mots «le juge qu'il désigne, par un juge de complément ou par un juge suppléant»;

3° à l'alinéa 3, les mots «un juge, un juge suppléant» sont remplacés par les mots «un juge, un juge de complément ou un juge suppléant».

Art. 19

A l'article 331, deuxième alinéa, du même Code, les mots «et juges de complément» sont insérés entre les mots «juges» et «aux tribunaux de première instance» et les mots «et juges aux tribunaux du travail» sont remplacés par les mots «, juges et juges de complément aux tribunaux du travail».

Art. 20

A l'article 355 du même Code, les mots «juge et substitut» sont remplacés par les mots «juge, juge de complément, substitut et substitut de complément».

Art. 21

A l'article 357, § 2, alinéa 1er, du même Code, les mots «et aux juges de complément» sont insérés entre les mots «aux juges» et les mots «d'un tribunal de première instance».

Art. 22

Insérer à l'article 363 du même Code, après le premier alinéa, un alinéa nouveau, libellé comme suit:

«Pour l'application du premier alinéa, les juges de complément, visés à l'article 86*bis*, les substituts de complément du procureur du Roi et les substituts de

Konings en de toegevoegde substituten van het arbeidsauditoraat geacht hun administratieve standplaats te hebben op de zetel van het hof van beroep of van het arbeidshof van het rechtsgebied waar ze zijn benoemd.»

Art. 23

In artikel 410 van hetzelfde Wetboek worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het eerste lid worden de woorden «en de toegevoegde rechters» tussen de woorden «rechters» en «in de rechtbanken» ingevoegd;

2° in het tweede lid worden de woorden «en de rechters en rechters in sociale zaken» vervangen door de woorden «de rechters, de toegevoegde rechters en de rechters in sociale zaken».

Brussel, 18 december 1997.

De Voorzitter van de Senaat,

complément de l'auditorat du travail sont censés avoir leur résidence administrative au siège de la cour d'appel ou de la cour du travail du ressort où ils sont nommés.»

Art. 23

A l'article 410 du même Code, sont apportées les modifications suivantes:

1° à l'alinéa 1er, les mots « , et les juges de complément » sont insérés entre les mots « les juges » et les mots « aux tribunaux de première instance »;

2° à l'alinéa 2, les mots « les juges et les juges sociaux » sont remplacés par les mots « les juges, les juges de complément et les juges sociaux ».

Bruxelles, le 18 décembre 1997.

Le Président du Sénat,

Frank SWAELEN.

De Griffier van de Senaat,

Le Greffier du Sénat,

Herman NYS.